

MEMO

datum : 09 september 2014 kenmerk:
aan : Leden van de gemeenteraad Brummen
van : Wethouder Koos Paauw namens het College van B & W
betreft : Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brummen
CC :

Inleiding:

Op 02 oktober in het Forum en op 16 oktober 2014 in de besluitvormende vergadering van de gemeenteraad van Brummen wordt het beleidsplan maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brummen door u besproken.

Op 11 september 2014 tijdens de opiniërende raadsvergadering wil het College graag van uw opinie kennisnemen. Op dit moment is het beleidsplan nog in ontwikkeling, Daarom bied ik u deze memo aan met enkele concept teksten van het beleidsplan maatschappelijke ondersteuning.

1. Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Het centrale uitgangspunt van de Wmo 2015 is dat mensen in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan de samenleving. Daar waar mensen onvoldoende zelfredzaam kunnen zijn en -daardoor- onvoldoende kunnen participeren in de samenleving, wordt van de gemeente verwacht dat belemmeringen worden weggenomen en de gemeente uiteindelijk zorg draagt voor ondersteuning. Die ondersteuning moet passend zijn bij de betrokkene en zijn omstandigheden. Waar nodig moet de gemeente voorzien in de behoefte aan beschermd wonen en opvang.

Met de nieuwe Wmo worden gemeenten daarmee verantwoordelijk voor:

- Het bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
- Ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
- Bieden van beschermd wonen en opvang

2. Door de Raad genomen besluiten

In 2014 heeft de gemeenteraad van Brummen een aantal beleidsnota's vastgesteld

- Integraal beleidskader 3 Decentralisaties;
- Uitgangspuntennotitie inkoop maatwerkvoorzieningen Wmo 2015;
- Regionale uitgangspuntennotitie inkoop Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen GGZ 2015 Oost – Veluwe;
- Regionale beleidsnotitie "Maatwerkvoorzieningen Kompas 2015

Hiermee zijn de kaders voor de vormgeving van de maatwerkvoorzieningen door de Raad van Brummen bepaald.

3. Lokale structuur zorg en ondersteuning

De gemeente Brummen moet de toegang tot de Wmo 2015 organiseren. Dit betekent onder andere dat er een infrastructuur moet zijn waar mensen met een ondersteuningsvraag een melding kunnen doen en waar de toegang tot de maatschappelijke ondersteuning geregeld is. Dit moet laagdrempelig en herkenbaar georganiseerd worden. Het college heeft hierover op 24 juni 2014 een besluit genomen.

4. Leefringenmodel

Voor het bepalen welke zorg en ondersteuning passend is, hanteert de gemeente de zogenaamde leefringen.

Het model van de leefringen werkt van binnenuit naar buiten.

Om als inwoner deel te kunnen nemen aan de samenleving (maatschappelijke of arbeidsparticipatie) of in de eigen levensbehoefte te kunnen voorzien kijken we eerste naar de binnenste leefring “ wat kan de inwoner zelf realiseren”. Bij het bepalen hiervan biedt een professional (gezins- of cliëntregisseur) ondersteuning.

Biedt dit geen oplossing dan wordt tussen inwoners (eventueel betrokken familie, vrienden en mantelzorgers) en professional nagegaan welke zorg en ondersteuning vanuit het eigen netwerk mogelijk is (leefring 2).

Is dat niet mogelijk dan wordt nagegaan of algemene voorzieningen een oplossing bieden (leefring 3).

Als laatste mogelijkheid kunnen individuele voorzieningen worden ingezet (leefring 4).

We bieden passende ondersteuning. Dit houdt in dat in situaties waarin dat nodig is ook direct individuele voorzieningen kunnen worden ingezet (zonder dat eerst alle ringen worden doorlopen).

Zoals bij 2 aangegeven heeft de gemeenteraad een aantal beleidsnota's vastgesteld en hiermee de kaders voor de maatwerkvoorzieningen bepaald. In deze memo ga ik daarom verder in op leefring 1 Eigen Kracht, leefring 2 Informele Netwerken en leefring 3 Algemene Voorzieningen.

Drie leefringen waar de komende jaren vernieuwing en ontwikkeling gerealiseerd moet gaan worden omdat we de duurdere maatwerkvoorzieningen willen beperken.

5. Leefring Eigen Kracht

Visie

Eigen Kracht, wat verstaan wij daaronder?

De inwoner in Brummen is de afgelopen decennia gewend geraakt aan een overheid en maatschappelijk middenveld dat voor vrijwel ieder probleem professionele hulp biedt. Dit 'loket-denken' en het uitbesteden van problemen heeft een duidelijke keerzijde. De inwoner verliest de verantwoordelijkheid voor de oplossing en ziet de eigen mogelijkheden en die van zijn directe omgeving sneller over het hoofd. Dit zorgt voor een toenemende afhankelijkheid van de overheid, alsmäär stijgende collectieve lasten en een afname van wat inwoners individueel of samen kunnen oplossen. We gaan dit veranderen. Dit gaat niet van de ene op de andere dag dat weten we.

Denkkracht verzamelen

Eigen Kracht betekent een andere benadering van de rol van inwoner, overheid en maatschappelijk middenveld. De inwoner in Brummen heeft de verantwoordelijkheid voor zijn eigen leven, de problemen die daarin voorkomen en heeft ook de belangrijkste mogelijkheden deze op te lossen. Waar dat een individuele inwoner niet lukt, is de eerste stap niet naar een professioneel loket gaan, maar het betrekken van de mensen om hen heen. Ook daar is immers denkkracht en hulp beschikbaar. Bovendien hebben inwoners in eigen kring mensen die ze vaak al heel lang kennen, mensen die zich verbonden met onze inwoners voelen, die vaak blijven en ook buiten kantooruren beschikbaar zijn.

Respect en regie

De rol van het maatschappelijk middenveld is dan aan te sluiten op wat burgers en hun eigen kring aanvullend nodig hebben. Eigen Kracht is in Brummen dus niet een alternatief voor professionele zorg, maar betekent dat de inwoner in Brummen de regie houdt over zijn eigen leven en preciezer aangeeft wat van de professional wordt gevraagd. De professional draagt kennis en informatie aan. Het vraagt van hulpverleners in Brummen respect voor de regie van onze inwoner en hun naasten. Overnemen van regie betekent immers verlies van verantwoordelijkheid en we willen juist verantwoordelijke inwoners in Brummen.

Onze rol

De rol van de overheid is onze inwoners en maatschappelijk middenveld bewust te maken en houden van deze rolverdeling en wie welke regie heeft. De inwoner over zijn leven en wie daarin betrokken wordt. De vraaggestuurde bijdrage van het maatschappelijk middenveld zonder regie weg te pakken. De rol van de overheid is ook inwoners hulpmiddelen aan te reiken om de regie te houden of (in eigen kring) te herwinnen.

Uitgangspunten

Uitgangspunten Leefring 1: Eigen Kracht

1. De inwoner in Brummen is verantwoordelijk voor zijn eigen leven
2. De vraag van onze inwoner staat centraal
3. Professionele zorg- en hulpverlening heeft respect voor de eigen regie van onze inwoner
4. Eigen Kracht is geen alternatief voor professionele zorg- en hulpverlening
5. Maatschappelijke partners werken actief samen om de eigen kracht van onze inwoners versterken
6. We maken optimaal gebruik van ervaringsdeskundigen
7. De gemeente Brummen biedt een sociaal vangnet

6. Leefring Informele Netwerken

In het integraal beleidskader 3 decentralisaties heeft de gemeente Brummen bepaald dat het benutten van de informele netwerken van inwoners van groot belang binnen de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. Door steun van familie, burens en buurt- en wijkgenoten kunnen inwoners langer thuis blijven wonen, zijn minder eenzaam, kunnen meer zelf oplossen en voelen zich gelukkiger. Door effectief gebruik te maken van de informele netwerken van mensen zelf kan de noodzakelijke zorg en ondersteuning door de gemeente Brummen ook betaalbaar blijven.

Visie

We zijn van mening dat onze inwoners met steun van familie, burens, buurt- en wijkgenoten veel meer zelf kunnen oplossen. We zijn ook van mening dat door het zelf oplossen van problemen onze inwoners ook veel meer in de eigen kracht gaan staan, meer zelfvertrouwen ontwikkelen en zelfstandiger worden.

In onze visie vormen mantelzorgers en (zorg-)vrijwilligers misschien wel de belangrijke steunpilaren in een Brummense krachtige samenleving waarin inwoners zoveel mogelijk zelfredzaam zijn.

In Brummen zijn al veel inwoners als vrijwilliger of als mantelzorgers actief. Mensen die zich intensief en vaak langdurig inzetten voor een ander of voor de samenleving verdienen erkenning, waardering en een goede professionele ondersteuning.

Wij vinden het van groot belang om overbelasting van de mantelzorgers te voorkomen. Extra aandacht verdienen daarbij kinderen en jongeren die opgroeien met ziekte en zorg in hun gezin en nabijheid. Zij moeten optimale kansen krijgen om kind te zijn (zich gezond ontwikkelen, verblijven in een veilige opvoed- en opgroeiomgeving en op positieve wijze deelnemen aan de samenleving).

Als gemeente zorgen wij er voor dat wanneer mantelzorgers uitvallen of tijdelijk wegvallen er adequate professionele zorg- en hulpverlening beschikbaar is.

Het aanspreken van nieuwe doelgroepen vrijwilligers, zoals mensen met een uitkering in het kader van wederkerigheid, blijft belangrijk. We zien kansen voor de komende jaren in een integrale benadering en ondersteuning van mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Mantelzorgers signaleren veel en hebben kennis van iemands persoonlijke situatie. We vinden het daarom van groot belang om in het "keukentafelgesprek", uiteraard na toestemming, de mantelzorgers actief te betrekken. Ook zullen we in het keukentafelgesprek bespreken of en hoe de mantelzorgers ondersteuning of respijtzorg nodig heeft.

Uitgangspunten

Uitgangspunten Leefring 2: Informele netwerken
1. Mantelzorgers en (zorg-)vrijwilligers verdienen erkenning en waardering
2. Mantelzorg wordt altijd geboden op basis van vrijwilligheid
3. We zorgen voor een goede professionele ondersteuning van mantelzorgers en (zorg-)vrijwilligers
4. Er is een centraal informatiepunt voor mantelzorgers en (zorg-)vrijwilligers
5. Overbelasting van mantelzorgers moet worden voorkomen door middel van kortdurend verblijf en respijtzorg
6. We bieden extra ondersteuning aan kinderen en jongeren die opgroeien met ziekte en zorg in hun gezin en nabijheid
7. We investeren in scholing, training en deskundigheidsbevordering van mantelzorgers en (zorg-)vrijwilligers

7. Leefring Algemene Voorzieningen

In de Wmo 2015 wordt er onderscheid gemaakt tussen Maatwerkvoorzieningen en Algemene Voorzieningen. Algemene voorzieningen zijn in beginsel vrij toegankelijk voor alle inwoners in Brummen. In de nieuwe wet heeft de gemeente Brummen de opdracht om: algemene voorzieningen te treffen ter bevordering van zelfredzaamheid en participatie, beschermd wonen en opvang; deze voorzieningen moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en de sociale samenhang, veiligheid en leefbaarheid bevorderen. Daarnaast is ook het bevorderen en ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligerswerk is een belangrijke taak. Tenslotte benoemt de wet de onafhankelijke cliëntondersteuning als specifieke taak van de gemeente die vrij toegankelijk moet zijn en waarvoor de gemeente geen eigen bijdrage mag vragen.

Visie

Door het bieden van goede vrij toegankelijke en laagdrempelige algemene voorzieningen voorkomen we in Brummen dat er duurdere maatwerkvoorzieningen nodig zijn. Bij de doorontwikkeling van de algemene voorzieningen in Brummen sluiten wij aan bij de reeds in gang gezette ontwikkelingen Welzijn Nieuwe Stijl en De Kanteling.

Uitgangspunten

Uitgangspunten Leefring 3: Algemene voorzieningen

1. We bevorderen de zelfredzaamheid en participatie van onze inwoners door goede algemene voorzieningen in Brummen
2. Algemene voorzieningen in Brummen zijn laagdrempelig en toegankelijk voor al onze inwoners met een beperking
3. We bevorderen en ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers
4. We zorgen voor een goede vrij toegankelijke en laagdrempelige cliëntondersteuning
5. We zorgen voor een goede onafhankelijke cliëntondersteuning in het "keukentafelgesprek"
6. Meer groepsondersteuning en begeleiding met de inzet van vrijwilligers, waar nodig onder coördinatie of coaching van een professional en minder individuele, professionele begeleiding
7. Meer vraaggerichte oplossingen en ondersteuning en minder gedetailleerd standaard aanbod
8. Meer ondersteuning gericht op welzijn, welbevinden en de kwaliteit van leven van de inwoner en zijn zelfredzaamheid en eigen regie
9. Meer ondersteuning gericht op wat mensen wél kunnen en niet op wat mensen niet kunnen
10. Meer algemene welzijns- en zorgarrangementen waarin een mix van mensen met uiteenlopende zorgvragen tot synergie leidt en minder zorg georganiseerd rond specifieke doelgroepen
11. Meer ketensamenwerking tussen organisaties en financiers (gemeente, rijk en zorgverzekeraars) en tussen wetten en minder schotten en concurrentie